

'Onze expertise moet daar heel goed zichtbaar zijn'

De laatste tijd is Passend Onderwijs veel in het nieuws geweest. Meestal ging het hierbij over de aangekondigde bezuinigingen van 300 miljoen. Eerst zou het Speciaal Onderwijs vanaf volgend jaar al gekort worden, inmiddels heeft het kabinet besloten dit een jaar uit te stellen en de bezuinigingen over drie jaar uit te smeren. Passend Onderwijs staat niet gelijk aan bezuinigingen. Het is een stelselwijziging met grote gevolgen, ook voor cluster 2.

Een paar jaar terug is de wet Passend Onderwijs aangekondigd. Deze zou op 1 augustus 2012 moeten ingaan. Om op de veranderingen in te spelen presenteerde Siméa eind 2008 een startnotitie met haar visie op Passend Onderwijs en budgetfinanciering (zie ook www.simea.nl/dossiers). Daarnaast startte ze in de loop van 2010 de deelprojecten *Kwaliteit, Toelaten tot handelen en Onderwijsarrangementen* die met concrete voorstellen moeten komen. In de huidige situatie ontvangen speciale scholen rechtstreeks geld van de overheid. In de toekomst gaat dat veranderen. Het land wordt dan opgedeeld in regio's waarin scholen samenwerken en afspraken maken over zorgleerlingen. Het geld voor de scholen in cluster 3 en 4, gaat in de nieuwe situatie rechtstreeks naar deze samenwerkingsverbanden. Eerder besloot de regering, mede op initiatief van Siméa, het geld voor cluster 2

Foto: Peter Sluiter

In de praktijk kan een leerling, afhankelijk van zijn of haar ontwikkeling, doorstromen van het ene naar het andere arrangement.

niet aan de samenwerkingsverbanden, maar rechtstreeks aan de cluster 2 scholen te geven. Dit heet budgetbesteding. Op deze manier voorkomt je dat geld voor een relatief kleine doelgroep wordt versnipperd over tal van regio's.

Zichtbaarheid cluster 2

Zorgleerlingen zullen in de toekomst worden aangemeld bij een van de samenwerkingsverbanden. Cluster 2 is echter niet vertegenwoordigd in deze verbanden. Het gevaar bestaat dat kinderen, vooral wanneer de diagnose onhelder is, niet worden doorverwezen naar cluster 2. Een belangrijk punt van aandacht, meent algemeen projectleider Theo van Munnen van Siméa. 'Onze expertise moet daar heel goed zichtbaar zijn', stelt hij. 'Met name als het gaat om die voor de doelgroep leerlingen met ernstige spraaktaaltoernissen.' Inmiddels zijn er verschillende ideeën die hiervoor een oplossing kunnen bieden. Van Munnen: 'De samenwerkingsverbanden Passend Onderwijs zijn heel divers.

Er moet daarom een flexibel systeem bedacht worden, zodat de scholen duidelijk weten wanneer zij een beroep kunnen doen op de expertise van cluster 2 en ons op een laagdrempelige wijze kunnen bereiken.'

Binnenkort geeft de minister duidelijkheid over de definitieve datum waarop de wet Passend Onderwijs ingevoerd gaat worden. Wat de gevolgen van de bezuinigingen zijn is onduidelijk. Het budget van de REC's blijft in ieder geval voor het jaar 2012-2013 gehandhaafd. Van Munnen: 'Er verandert veel. Komende tijd zal de startnotitie van Siméa uit 2008 geactualiseerd worden. Inmiddels heeft het deelproject *Kwaliteit* een brochure opgesteld over het onderwijs en de doelgroep die cluster 2 bedient. Omdat de regering in het schooljaar 2012 begint met het invoeren van de wet Passend Onderwijs, moeten de deelprojecten *Toelaten tot handelen en Onderwijsarrangementen* gedetailleerd worden uitgewerkt en komende tijd in de praktijk worden beproefd.'

Stichting Siméa

De Stichting Siméa behartigt de belangen van instellingen die onderwijs en diensten verlenen aan leerlingen die doof of slechthorend zijn en/of ernstige spraak/taalmoeilijkheden hebben. Voor meer informatie:

www.simea.nl

Meer informatie op www.simea.nl

Behoeftelering en leerkracht bepaalt zwaarte Onderwijsarrangementen

Onder de noemer **Passend Onderwijs** gaat er komende jaren veel veranderen in het onderwijs. Cluster 2 zal hierop moeten inspelen. Siméa heeft drie deelprojecten opgezet om uit te zoeken hoe dat het beste kan. Thema's zijn: **Kwaliteit, Toelaten tot handelen en Onderwijsarrangementen**. Alie de Jonge, ondersteund door Gerard Hoogendoorn, is projectleider van het deelproject **Onderwijsarrangementen**. 'De onderwijsbehoefte en de context gaan de omvang van het arrangement bepalen.'

Als de wet **Passend Onderwijs** wordt ingevoerd krijgen de scholen in cluster 2 van de overheid jaarlijks een vast budget, ongeacht het aantal leerlingen. De hoogte van deze zogenaamde budget-bekostiging is nog niet bekend, maar zal fors lager zijn dan de huidige financiering zeker als je de aangekondigde bezuinigingen meetelt.

In het deelproject **Onderwijsarrangementen** is afgelopen maanden met praktijkmensen nagedacht over de vraag welke diensten cluster 2 in de toekomst kan bieden binnen het wettelijk kader en de bijbehorende financiering. Dit heeft geleid tot drie onderwijsarrangementen, een licht, medium en intensief arrangement. De zwaarte van het arrangement dat een leerling krijgt wordt bepaald aan de hand van de onderwijsbehoefte van de leerling en de ondersteuningsbehoefte van de leerkracht in de context van de school.

Brochure **Onderwijs en Ambulante Begeleiding in Cluster 2**

Bij deze nieuwsbrief is de brochure **Onderwijs en Ambulante Begeleiding in Cluster 2** bijgesloten. Hierin staat uitgebreid beschreven wat cluster 2 voor welke doelgroepen doet. Deze uitgave van Siméa is kosteloos te verkrijgen via info@simea.nl.

Foto: Peter Stalling

Alie de Jonge: 'Een verandering met de huidige situatie is dat er meer variatie komt in duur en intensiteit van arrangementen. Dit wordt gekoppeld aan een handelingsgerichte evaluatie. De arrangementen dienen als kaders waarbinnen je kunt variëren. Hiermee kun je gericht aansluiten op de behoefte en voorkom je dat je heel veel verschillende arrangementen moet gaan opstellen met veel bureaucratie tot gevolg. In de praktijk kan een leerling, afhankelijk van zijn of haar ontwikkeling, doorstromen van het ene naar het andere arrangement. Gaat het goed, dan stroomt hij bijvoorbeeld door van een intensief naar een medium arrangement. Omgekeerd is ook mogelijk. Iedere keer wordt dan vastgesteld wat de leerling nodig heeft in welke situatie en welke partijen hierbij worden betrokken. Belangrijk is een goede afstemming tussen de verschillende arrangementen, waardoor deze naadloos op elkaar aansluiten.'

Ouders kiezen nu voor of ambulante begeleiding of voor een plaats in het speciaal onderwijs. In de nieuwe situatie zijn het niet de ouders die de keuze kunnen maken voor een intensief, medium of licht arrangement. Dat wordt door de commissie van onderzoek toegewezen op basis van zorgzwaarte. De Jonge: 'Juist in het voortraject waarin we met elkaar de onderwijsbehoefte in beeld

Onderwijsarrangementen

Binnen cluster 2 wordt op verschillende manieren ondersteuning geboden zoals, consultatie en advies, ambulante dienstverlening, speciale begeleiding hoe om te gaan met solo apparatuur, etc. Nu is voor elke leerling een vast bedrag beschikbaar voor extra zorg. In de nieuwe financiering zal dat niet meer zo zijn en moet cluster 2 alle (extra) onderwijszorg betalen uit een vastgesteld bedrag ongeacht het aantal leerlingen. Het deelproject **Onderwijsarrangementen** onderzoekt welke arrangementen straks kunnen worden aangeboden, afhankelijk van de hulpvragen van het kind, de ouders en/of de school. Aan die arrangementen wordt dan een budget gekoppeld. De arrangementen zijn beschreven aan de hand van de vijf velden van Sardes. Dit zijn: Hoeveelheid tijd en aandacht, Onderwijsmaterialen, Expertise, Fysieke omgeving en Samenwerking met andere instanties.

gaan brengen, is het van belang ouders en de school van de leerling te betrekken bij het besluitvormingsproces.' Als laatste verschil met de huidige situatie noemt Alie de Jonge de omgeving waarin de leerling onderwijs krijgt. Binnen de toegewezen arrangementen kan er variatie zijn in inhoud van de ondersteuning maar ook van intensiteit. Zo kan een licht arrangement op de ene school een andere invulling, duur en intensiteit hebben dan op de andere school omdat de context mede bepalend hiervoor is. Hierdoor is meer maatwerk mogelijk dan in de huidige situatie.

Voor meer informatie en omschrijvingen van de onderwijsarrangementen:
www.simea.nl/dossiers/passend-onderwijs.